

Blanc sobre negre

Xavier Aixendri

Artur Bel

Zoraida Burgos

Laia Curto

Núria Gas

Pili Ibàñez

Margarita Martínez

Gustau Moreno

Manolita Nadal

Manel Ollé Albiol

Manuel Pérez Bonfill

Santiago Pérez Carbó

BLANC SOBRE NEGRE

Col·lecció Narrativa – 53

BLANC SOBRE NEGRE

Xavier Aixendri

Artur Bel

Zoraida Burgos

Laia Curto

Núria Gas

Pili Ibàñez

Margarita Martínez

Gustau Moreno

Manolita Nadal

Manel Ollé Albiol

Manuel Pérez Bonfill

Santiago Pérez Carbó

Cossetània
EDICIONS

Editat amb la col·laboració de l'IES Joaquín Bau

Primera edició: abril del 2006

© del text: els autors

© d'aquesta edició: Cossetània Edicions

Edita: Cossetània Edicions
C. de la Violeta, 6 • 43800 Valls
Tel. 977 60 25 91
Fax 977 61 43 57
cossetania@cossetania.com
www.cossetania.com

Disseny gràfic: Imatge-9, SL

Correcció i composició: Núria Grau

Impressió: Romanyà-Valls, SA

ISBN: 84-9791-201-2

Dipòsit legal: B-11.043-2006

PRESENTACIÓ

Blanc sobre negre és un recull que té com a fil conductor la vinculació de les persones que hi participen amb l'institut de batxillerat de Tortosa, el qual constitueix el teló de fons de les diverses narracions que teniu a continuació.

Amb motiu del 75è aniversari de la fundació de l'Institut J. Bau s'han organitzat una sèrie d'activitats abans, durant i després del curs 2003-2004 —curs acadèmic en què es complia aquesta commemoració—, entre les quals destaca la publicació del llibre *25 anys més...*, de Lluís Margarit, l'any 2003. En aquest sentit, el volum que ara presentem vol ser una aportació més en reconeixement a la important tasca pedagògica i cultural que ha desenvolupat aquesta entitat docent dins el marc de les Terres de l'Ebre.

Aquest llibre és una prova evident de la qualitat cultural que ha emanat d'aquest centre educatiu durant tots aquests anys. Així, la nòmina d'homes i dones que han format i formen part dels seu professorat i el seu alumnat

és la d'un conjunt de persones preparades que han esdevingut grans professionals i, en un nombre molt significatiu de casos, eminències de les lletres i les arts ebrenques.

Blanc sobre negre, en definitiva, és resultat de molts anys de tasca docent simbolitzada pel negre de la pissarra, que ha donat com a fruit un llibre blanc, ple d'honestedat i perles literàries.

QUATRE COSES SOBRE LOUIS ARMSTRONG

Xavier Aixendri

Si un té un ofici malparit amb col·legues malparits i clients malparits, corre el risc de tornar-se tan malparit com ells.

Això és el que anava pensant quan, fotut de fred i de fàstic, vaig entrar en aquell cafè. Des de fora em va semblar un lloc amb begudes calentes, calefacció i gent de bona família: ideal per oblidar-me una estona de la fotuda realitat del món. Vaig anar directe a la barra. Al damunt hi havia unes figures de mig metre que representaven un trio de músics. Un tocava el baix; un altre, el saxo, i l'altre, el de les galtes inflades, la trompeta. Vaig seure a prop seu, mentre interpretaven una peça de jazz inaudible, indiferents a la meua presència. Em va semblar que em donarien la conversa que em calia.

Al meu davant s'estenia un espill enorme que cobria la paret i em deixava veure tot el local sense haver de girar-me. Al meu darrere, paral·lela a la barra, hi havia una fila de taules per a dos, plenes de parelletes, d'aquestes que treballen com a condemnats tota la setmana per pagar la

hipoteca i, com a premi, el dissabte a la nit van al cine i, a la sortida, de vegades es permeten el luxe de vindre a una cafeteria com aquesta, decorada amb tons càlids i profusió de fusta. I es prenen un caputxino.

—Què li poso? —va preguntar-me la cambrera rossa.

—Un caputxino.

Era la beguda oficial d'aquell lloc: dolçor de nata, calidesa de cafè i un toc de llepolia amb la pols de cacau. Mentre esperava que me'l portés, vaig continuar distraient-me observant l'espill. A la dreta, al final de la barra, hi havia un espai més ampli amb taules per a cinc o sis persones. Hi havia un grup força nombrós i animat, tot de noies. Segurament alguna havia confós algun paio amb el príncep de la Ventafocs i havien sortit a fer el comiat de soltera.

I just davant meu, al mig de l'espill, em mirava algú que també semblava respectable i benintencionat, d'acord amb el tarannà del local, un paio que passaria per qual-sevol cosa excepte per un malparit. Gairebé em va costar un segon reconèixer-hi el meu propi reflex. És clar que, ben mirat, no m'hauria d'haver sobtat gaire la meua aparença de ciutadà honest i ple de civisme. De fet, tampoc feia tants d'anys que havia deixat de ser-ho. Quan anava a l'institut, per exemple, sempre vaig ser un bon alumne. Sobretot m'interessaven les classes de filosofia, on reflexionàvem sobre les bases de l'ètica i la moral. Jo hi creia fermament i m'empenyava la quantitat d'injustícies que hi ha pel món. Fins i tot anava a missa...

—Aquí el té —la veu de la rosseta em va traure del pou del passat.

Aquella flaire, barreja de cafè, nata i cacau, em va fer somriure de gust. Quant de temps feia que no em prenia un caputxino com Déu mana?

Em penso que va ser llavors quan vaig sentir algú que passava rere meu en direcció a la sortida. Quan em vaig girar, gairebé havia desaparegut. Només vaig poder veure-la un instant. No n'estava segur que ho fos, és clar, però aquella noia em va recordar la Magda, una antiga companya d'institut. Ostres, la Magda, ella sí que era preciosa! O almenys això em semblava, llavors. Quant feia d'això? Quinze, vint anys? Més valia no fer el càlcul. La qüestió és que em vaig enamorar com un pallús. I com que estava fet un pallús no sabia com fer-ho per apropar-me a ella sense aixecar la llebre. I en aquestes condicions no és estrany que un dia s'encengués la meua estúpida bombeta de pallús. La cosa va anar així: un dia vam pujar a un autocar per anar a Barcelona a veure no sé quina obra de teatre amb l'institut. Vaig situar-me un parell de seients rere la Magda. Recordo que el conductor ens va posar la ràdio. Jo, com aquell que no vol la cosa, no li treia l'ull de sobre, a la Magda, ni l'orella. Estava xarrant i rient amb la seua amiga, la Natàlia. Llavors, en començar una altra cançó, la va fer callar, com si allò que sentia fos una meravella. Va tancar els ulls i va posar un somriure d'aquells que em feien tremolar el cor —us recordo que en aquella època encara en tenia, de cor.

—Aquesta cançó m'encanta! —va sospirar per fi—. Cada cop que la sento trobo que... no ho sé... però he de tancar els ulls i, llavors, és com si la música em fes surar en l'aire, com si volés en un núvol de felicitat.

—Tu no hi toques gaire, nena —va riure la Natàlia.

—Ei, no em diguis que no t'agrada. És fantàstica. No sé què donaria per tindre la lletra i poder entendre el que diu.

Llavors va ser quan la meua bombeta va començar a fer pampallugues com una boja: era la meua oportunitat! Només em calia trobar la lletra de la cançó, traduir-la i... Segur que seria una manera magnífica d'anar més enllà de la nostra simple relació de companys de classe. Fàcil, no?

Doncs no!

No teniu ni idea del calvari que vaig passar amb aquella cançó. Primer vaig haver d'enganxar-me tres o quatre setmanes a la ràdio a totes hores per tornar-la a sentir, gravar-la i prendre nota del títol i de qui la cantava. Es deia "What a wonderful world", de Louis Armstrong. Sí, sí, és clar. Ara ja ho sé, que és una cançó molt famosa d'un cantant molt famós, d'aquests que els coneix tothom. Només un pallús seria capaç de no saber-ho. Però què us penseu que era jo, llavors? I després, vés i trau la lletra. Em vaig passar hores escoltant la cinta una vegada i una altra amb el diccionari a la mà, però només vaig poder traure'n uns quants trossos. Llavors vaig anar a la biblioteca, a veure si la trobava. Tenien el CD, però no la lletra. Vaig haver de fer un penós pelegrinatge per totes les botigues de música, fins que, finalment, ho vaig provar a la del pare del Toni, un company de l'institut. Em va trobar en un catàleg una edició especial recopilatòria del Louis Armstrong, amb quatre CD i un llibre amb totes les lletres. Quan em va dir el preu em vaig quedar glaçat.

Com que no ho tenia a la botiga i ho havia de demanar, encara em quedaven uns dies per reunir els diners.

No cal dir que llavors els meus únics ingressos eren les dos mil peles setmanals que em donaven els meus pares. Vaig haver d'estalviar com una rata de claveguera durant dos mesos per poder pagar aquella fortuna.

Total, que quan vaig poder reunir la lletra i la traducció, ja ens acostàvem a final de curs. M'havia d'espavilar si volia recollir el fruit del meu esforç. Ara, em calia trobar el moment oportú i la manera de donar-li la sorpresa perquè tot sortís bé. Vaig pensar que el millor seria escriure la lletra a les tapes dels meus quaderns, posant ben gros el títol de la cançó. D'aquesta manera, amb una mica de sort, potser s'hi fixaria ella mateixa i així les coses anirien amb molta més naturalitat.

Però no va funcionar. I no va ser perquè jo no li posés les meues llibretes al davant del nas a totes hores, és que ella ni s'hi fixava. Així, doncs, vaig escriure la lletra original i la traducció en un full i el vaig posar a la carpeta per quan tingués una ocasió propícia.

Unes quantes setmanes després, vam anar al saló d'actes a escoltar una xarrada que feia un missioner a qui havia convidat l'institut. Jo no hi podia faltar, perquè per a mi un missioner era tot un heroi que lluitava contra la injustícia del món. Quan vaig veure que ella també hi era, se'm va obrir el cor. Vaig poder seure al seu costat i vaig deixar la llibreta just a sota del seu preciós nasset, en un últim intent perquè mossegués l'ham. Com que al final de la xarrada encara no havia mossegat res, vaig decidir fer alguna cosa:

—Què t'ha semblat el missioner aquest? Ha estat impressionant, no trobes?

—I tant. Cal ser molt valent per deixar-ho tot i anar-se'n a l'Àfrica.

—Per cert, Magda —vaig dir-li amb un nus a la gola—, tinc una cosa per a tu. És la lletra d'una cançó que m'agrada molt. He pensat que potser t'agradaria...

—Ah —va dir sense entendre a què venia tot allò—. Gràcies.

—És que la vaig trobar per casualitat i em sembla que una vegada vas dir que aquesta cançó t'agradava molt... i potser la lletra et faria gràcia —començava a quequejar perillosament—. És aquella de Louis Armstrong... "What a wonderful world". Em sembla que es diu així.

—Ah... gràcies.

—Ei, Magda! —va interrompre la Natàlia des de la porta—, que l'Artur t'espera amb la moto. Diu que si vols que et porti a casa més val que t'espavilis.

—Ostres, perdona, però me n'he d'anar! —em va dir. I va desaparèixer a corre-cuita.

Em vaig quedar allí, palplantat enmig del saló d'actes, que es va anar buidant davant dels meus ulls, mentre el cor em queia a trossos igual que una falla la nit de la crema. Tot el meu calvari intentant trobar aquella maleïda lletra no havia servit per a res. No sabia ni de què li parlava. I això no era el pitjor. El pitjor era el malparit de l'Artur! Ell i la seua moto i la mare que el va parir! I la Magda, com podia haver-se fixat en un imbècil com aquell? Era el típic presumit amb el cap engominat i la jaqueta de cuir que es pensava ser el més guapo, el més viu i el més graciós. No hi ha res com ser un cregut per convertir-te en un líder. I tenia un grup de llepes que reien les seues gràcies. Em fotien malalt!

Aquella nit no vaig poder dormir. L'endemà vaig emprendre-me amb mi mateix. Em vaig adonar que era el pallús més gran de tots els pallussos del món. Com se m'havia pogut acudir l'absurda idea que la Magda es fixés en mi? Si ni tan sols s'havia adonat de la meua existència! I la idea de la cançó, quina bajanada. Només a un autèntic pallús se li hauria acudit una cosa així. Vaig decidir oblidar-la, ignorar-la, fer com si no existís. A fer punyetes!

De seguida es va acabar el curs. L'any vinent, ella va canviar de centre. Després, ja se sap: uns se'n van a estudiar a Barcelona, altres a Tarragona... i acabes perdent la pista a la majoria. Feia anys que no en sabia res. En canvi, sí que m'havien parlat de l'Artur. Havia fet molts diners muntant una discoteca. Estava fet un empresari d'èxit, però continuava sent el mateix malparit de sempre. Un autèntic imbècil.

En fi. De tot això feia un munt d'anys. Vaig fer un altre glop de caputxino. Començava a entrar en calor. Vaig fer una altra mirada al trio de jazz. Em feia la sensació que el trompetista...

—Ei, Dani! —vaig sentir que algú em cridava—. Tu ets el Dani Rovira, no?

Quan em vaig girar no m'ho acabava de creure.

—Magda? Magda!

—Quant de temps! Ostres, que acabes d'arribar ara mateix, o què? Abans no t'he vist. He sortit un moment i ara, en tornar, m'he dit, ostres, que no deu ser el Dani?

Estava guapíssima, fantàstica, encisadora, millor que mai.

—Doncs sí que sóc el Dani. Estava fent un caputxino per entrar en calor. És que fa un fred que pela. I tu, què tal?

—Jo, de primera —va somriure—. He vingut amb les amigues d'acomiadament de soltera. Em caso d'aquí un parell de setmanes.

—Caram, enhorabona. Suposo que no conec l'afortunat —vaig forçar un somriure.

—Sí que el coneixes. Anava amb nosaltres a l'institut: l'Artur Casal.

Osti, tu! Es casava amb aquell malparit! Vaig haver de fer un glop al caputxino per dissimular la mala llet.

—Sí que me'n recordo. Sorties amb ell, no?

—No, llavors només vam fer una mica l'enze. Em portava a casa amb moto i poca cosa més. Després vam perdre el contacte. Vam coincidir una altra vegada l'any passat i... mira, ens casem.

Va apartar la vista, com si li fes una mica de vergonya haver-ho de reconèixer, i es va fixar en les tres figures de la barra.

—Ostres, Dani, aquest no és el Louis Armstrong? —va dir assenyalant el trompetista galtut—. A tu t'agradava molt, no? Encara tinc la lletra que em vas passar de "What a wonderful world".

Em va deixar clavat. Vaig haver d'amorrar-me a la tasca per dissimular-ho una mica.

—No te'n recordes? —va continuar, mentre jo encara bevia, recuperant-me de l'ensurt—. Va ser el dia de la conferència d'aquell missioner.

—Ara que ho dius, em sembla recordar alguna cosa —vaig mentir—, però com que fa tants d'anys...

—I tu, què? T'has casat o alguna cosa així?

—No. Estic més lliure que un pardal. I sol com un mussol.

—Doncs per aquella banda tinc unes quantes amigues que estarien encantades de conèixer un noi ben plantat com tu —va riure—. Si vols, te les presento...

—Millor que ho deixem per a un altre dia.

—Ah, Dani, me n'oblidava! Suposo que deus haver rebut la invitació de la festa d'antics alumnes...

Vaig negar amb el cap.

—Ja em van dir que havien tingut problemes per trobar la gent. Mira, si t'interessa, es fa una festa amb sopar i ball. És aquest mateix dissabte, al Racó de la Muntanya.

—Hi aniràs, tu?

—L'Artur sí que hi anirà. I molta més gent. Jo no puc. Tinc guàrdia, i ja en dec tantes als companys, que aquesta vegada no la podré canviar. Estic treballant al Joan XXIII de Tarragona. És que vaig fer medicina. I tu, a què et dediques?

Vaig haver d'amorrar-me a la tassa un altre cop.

* * *

M'ho vaig estar pensant, i al final vaig decidir anar-hi. Això sí, hi vaig anar ben preparat, per si de cas. Els paios amb feines tan malparides com la meua sempre anem preparats a tot arreu.

El Racó de la Muntanya era un restaurant fet en una antiga masia. Estava a un parell de quilòmetres del centre, en una zona de xalets. Vaig deixar el cotxe en un lloc estratègic per poder sortir ràpid. Quan vaig arribar al

jardinet de l'entrada, de seguida vaig veure un grup de gent al voltant d'algú que els explicava un acudit. No calia ser molt llest per endevinar qui era aquest geni de l'humor: l'Artur, amb els seus llepes habituals. Com podia ser que aquells païos, que ja havien fet els trenta, encara fossin uns titelles? Vaig saludar a tothom.

—Ep, noi, i tu qui ets? —em va preguntar l'Artur—. A tu no et recordo.

—Sóc Daniel Rovira. Tens mala memòria.

—Rovira? Ah, sí, home, el Rovireta —va riure—. Com et dèiem a tu? Deixa'm pensar... Ah, ja me'n recordo: el pallús, et dèiem el pallús.

Es va posar a riure com si hagués tingut la millor ocurrència de la història.

—Tranquil, home, Rovira, no t'ho prenguis malament —va dir, encara mig rient—. Eren coses de xavals. Ara ja han passat molts anys. No ens tinguis rancúnia.

—No et preocupis.

—Per cert, Rovira —va continuar—, no hauràs vingut amb la dona?

—He vingut sol. No estic casat.

—Molt bé, millor. Aquesta nit no en volem, de dones. Vull dir que no volem esposes, ni xicotes ni res que ens pugui aturar la gresca. Les nostres companyes de classe també han vingut sense els parents. Així hi haurà més bon clima, no et sembla? —van tornar a riure ell i tota la tropa—. I, per cert, a què et dediques? Espera't, no m'ho diguis. Deixa'm endevinar-ho. Ja ho sé! Vens alguna cosa. Ja està: enciclopèdies. Vens enciclopèdies a domicili...

—Perdoneu —el vaig tallar—, em sembla que he vist la Natàlia.

Venia cap a l'entrada del restaurant amb un grupet de gent.

—Ei, Daniel! Quina alegria veure't aquí.

—Hola, Natàlia. Tu, tan maca com sempre.

Vam fer les preguntes de rigor i els ineludibles comentaris sobre el pas del temps i la brevetat de la joventut. Després les vaig acompanyar cap a dins mentre xarràvem una mica i ens preguntàvem què en sabíem dels companys que no havien vingut. Quan va anar arribant més o menys tothom, vam anar seient. La taula tenia la forma d'una gran U, de tal manera que més o menys tots podíem veure'ns els uns als altres. Em vaig posar prop de la colla de l'Artur. Em va semblar que la Natàlia feia la intenció de seure al meu costat, però finalment va fer cap a l'altra banda. El sopar va anar prou bé. Vaig poder xarrar amb uns quants companys que feia temps que no veia. Un s'havia fet taxista, l'altre era dissenyador gràfic... molts s'havien casat. Va estar bé. Encara que l'Artur no parava de fer de les seues. Amb les postres, va començar la música del duo. El sector femení de seguida es va animar, però la majoria dels hòmens no teníem cap intenció de moure el cul de la cadira. Quan l'ambient ja s'escalfava, la Natàlia va vindre cap a mi.

—Em concediràs el proper vals? —li vaig demanar abans que pogués obrir la boca.

—I per què no aquesta? —va suggerir ella, fent un moviment d'espatles.

—Ho sento, però jo només sé ballar el vals. Però el ballo molt bé! Me'n va ensenyar ma iaia.

Ella va fer un gest una mica còmic en direcció als músics i va riure. Al cap d'un moment es van sentir les primeres notes del “Danubi blau”.

—Això sí que no t'ho esperaves —em va dir somrient, mentre anàvem cap a la zona de ball—. És que el noi del teclat és cosí meu, i si jo li demano un vals, toca un vals.

Ens ho vam passar força bé fent voltes per tota la pista. Al final ella va dir que s'havia marejat i tot. I vam buscar un racó tranquil per seure.

—L'altre dia em vaig trobar la Magda —li vaig dir—. Sabies que es casa?

—I tant que ho sabia —va fer un gest d'enuig—. Amb l'imbècil de l'Artur. És una pena. Aquest paio és un borinot. Estic segura que si es casa amb ella és per la pasta del sogre. Diuen que ha partit peres de mala manera amb el soci capitalista i necessita un nou inversor per a la discoteca. A més, encara no s'han casat i ja li posa les banyes.

—Què dius, ara?

—Tothom en va ple. Aprofita les gogós de la seua discoteca per a festes privades. I es veu que les aprofita en tots els aspectes.

—I ella ho sap?

—No ho vol saber.

—I tu, que ets tan amiga seua, no li ho has dit?

—Què se suposa que li he de dir? Escolta, nena, que el teu estimadíssim Artur és un aprofitat fastigós que et posa les banyes?

—Clar. Dir-li això és matar-la. Però no dir-li és deixar que la mati el malparit de l'Artur.

—A més, no s'ho voldria creure. No em miraria mai més a la cara i s'hi casaria de totes maneres. És una catàstrofe totalment inevitable.

* * *

Aquell dimarts de matí, just davant de casa la Magda, vaig comprovar que encara en tenia, de cor; perquè bategava tan de pressa que gairebé vaig pensar que m'agafaria un infart. Vaig haver de fer un passeig per tranquil·litzar-me una mica abans de tocar el timbre del seu porter automàtic. Vivia en un dels edificis nous de la perifèria de Tarragona. Tot aquell barri l'havia fet la constructora del seu pare. Vaig pujar a peu. Suposo que en ser la filla de l'amo no havia tingut problema per poder quedar-se un segon pis.

—Hola, Dani, quina sorpresa!

Era preciosa. Fins i tot amb espadenyes i roba d'anar per casa.

—Perdona que m'hagi presentat així... sense avisar. És que he vingut a Tarragona per feina —li vaig ensenyar el maletí— i he pensat que podríem xarrar una estona.

—I tant, home, passa.

Se li notava el desconcert. Suposo que no veia gaire clar el motiu de la meua visita. Em va fer passar al menjador. Era força lluminós i amb una bona panoràmica. Tindre un pare promotor immobiliari té les seues compensacions. Vam seure cadascú en un sofà.

—Doncs al final sí que vaig anar a la festa d'antics alumnes. T'ho va dir, l'Artur?

—Doncs, no. No ho sabia. És que he estat tot el cap de setmana de guàrdia i encara no ens hem parlat. Però me n'alegro, que hi anessis. Segur que us ho vau passar molt bé.

—I tant. Va haver-hi ball fins a les dos. I després l'Artur ens va convidar a la discoteca. I als pocs que quedàvem en peus a les quatre del matí ens va fer una mena de festa privada a la pista petita. Gairebé hi havia més gogós que convidats. S'ho munta bé, l'Artur.

—És la seua feina. Es dedica a fer que la gent s'ho passi bé.

—I, al mateix temps, s'ho passa bé ell i tot.

Em va mirar com si em volgués preguntar què volia dir amb allò; però no ho va fer. Ens vam quedar un moment en silenci.

—Dius que has vingut per feina? Ara no recordo a què em vas dir que et dedicaves.

—És que no t'ho vaig dir. No volia dir-te una mentida.

—Tan terrible és la teua feina?

—Sí.

—Què passa, ets escombriaire? —va riure.

—Gairebé: sóc detectiu.

Es va posar a riure.

—Aquesta sí que és bona! —va dir entre rialla i rialla—. És que ho has dit tan seriós que gairebé m'ho he cregut.

Em vaig traure la cartera i l'hi vaig obrir davant dels ulls. Era la meua llicència. La Magda es va glaçar.

—Què vol dir, això?

—Res. Que sóc detectiu privat. És una feina bruta, però s'hi guanyen molts diners. Treballo per a una agència de Barcelona.

Estava molt tensa. S'olorava alguna cosa. Potser començava a lligar caps.

—Digues, t'ha contractat el meu pare, no?

—No m'ha contractat ningú. He actuat pel meu compte. En aquesta feina de vegades s'han de fer coses fastigoses. De vegades s'ha de ser un malparit.

—I jo què hi tinc a veure?

—Mira, Magda, fa deu minuts no sabia si havia de picar a la teua porta o rentar-me les mans i enviar-ho tot a fer punyetes. Però al final ho he vist clar. Ja sé que m'odiaràs pel que et diré, però t'he d'obrir els ulls.

—M'espantes.

—Es tracta de l'Artur. No és com tu et penses. No et mereix.

—Ja ho entenc. Has parlat amb la Natàlia i t'ha inflat el cap amb parladuries de perruqueria...

—Sí, però m'he molestat en comprovar-les jo mateix. Recorda que sóc un professional.

—M'estàs dient que has seguit l'Artur? Que l'has espiaat? Com ho has pogut fer, això? Em pensava que encara érem amics!

—Potser ara no ho entendràs, però ho he fet precisament perquè som amics. No podia deixar que caiguessis en les mans d'aquest individu.

Es va enfadar molt, però no sabia què dir. Va donar un cop de puny al sofà.

—No sé quina mena de broma deu ser aquesta, però no té cap gràcia!

Vaig obrir el maletí i vaig traure el sobre de les fotos.

—Desgraciadament, ho puc provar tot. Si no, no t'hauria dit res.

Va obrir el sobre amb mà tremolosa i va anar mirant les fotos.

—Això no demostra res. Es veu amb noies, d'acord; però potser no passava res... potser només ballaven...

—Magda, creu-me. Tinc més fotos, però no et recomano que les vegis.

—Si en tens més, ensenya-me-les! —va cridar enrabiada.

Vaig passar-li un altre sobre de fotos, aquest cop més explícites. Llavors, ho va entendre i es va enfonsar. Va rebatre les fotos amb els ulls plens de llàgrimes, completament alterada.

—Vés-te'n! —va cridar—. Fora d'aquí!

Vaig murmurar una disculpa i me'n vaig anar. Hauria donat el que fos per poder dir alguna cosa amb sentit. Hauria volgut apaivagar el cop, però no se'm va acudir res. Quan vaig arribar al cotxe, em vaig veure un moment al retrovisor.

—Quin malparit! —vaig dir.

* * *

Vaig sentir que algú picava tímidament a la porta.

—Endavant! —vaig posar un to de veu el més normal possible.

La Magda va entrar a poc a poc, com si temés alguna cosa. Quan em va veure, va provar de dissimular la impressió que li vaig fer.

—Dani, com estàs? Vull dir, si ja estàs millor.

—Ja ho veus. Una mica escruixit.

—La Natàlia m'ho va explicar i em va dir que eres aquí. Si necessites alguna cosa... ara estic de vacances i he vingut a passar uns quants dies amb els meus pares. Tens algun familiar que vingui a fer-te companyia?

—No et preocupis. No em cal ningú; les infermeres em tracten de meravella. I la meua metgessa és una rossa d'infart. Però vine sempre que vulguis, em faràs content.

Se la veia nerviosa. Tenia un somriure rígid i parlava a estrebades, com si li costés pensar el que havia de dir. Va seure al llit, al costat meu, i es va fregar les mans, com si fes un esforç per dir-me alguna cosa.

—Penso que si estàs a l'hospital és per culpa meua. Si no li ho hagués dit a l'Artur, potser no hauria passat res.

—No, Magda, hauria passat igual. Després de la visita que et vaig fer, vaig anar directe a trobar l'Artur. Vaig dir-li que sabies tot el que havia passat a la festa privada. Ell em va maleir, però es pensava que et podria convèncer que tot era un invent meu per evitar que t'hi casessis. Llavors li vaig ensenyar les fotos i vaig haver de reconèixer la meua professió. Es va posar fet una fúria.

—I, llavors, et va fer això...

—Bé, ell no va poder. Va haver d'avisar els seus goril·les. M'ho van fer entre els tres.

—Mare meua, quins animals!

—Sí, noia. Però si aquesta pallissa ha servit per lliurar-te'n...

—T'he de donar les gràcies —li tremolava la veu—. Quan m'ho vas dir, no podia acceptar-ho. Però ara m'adono de tot el que et dec. I del preu que has pagat.

—Gairebé ha estat un plaer —vaig somriure.

Es va quedar en silenci un moment, mirant-me als ulls. La seua expressió em va semblar més dolça que mai. Però encara no era el moment. Vaig canviar de tema:

—Per cert, Magda, tinc suficients proves per poder empaperar l'Artur durant una bona temporada. T'importa que les faci servir? A la seua festa privada no només hi va haver prostitució encoberta, sinó també tràfic de drogues. Ho vaig gravar tot. I la pallissa que em van donar, també. Són animals en tots els aspectes, perquè quan em vaig quedar estès, em van agafar la minicàmera i el micròfon, però no es van adonar que aquests aparells no enregistren la informació, sinó que la transmeten a un altre aparell per ràdio. Així, si algú et descobreix i et fot la càmera, encara el tens ben agafat amb la cinta que ho enregistra tot dins al teu cotxe.

—Caram! Estàs fet un James Bond —el seu somriure forçat traspuava preocupació.

—Tranquil·la. Si ho prefereixes, de moment ho deixaré córrer. Ja has patit prou amb tot això.

—No saps com t'ho agraeixo, Dani. Necessito una mica de temps per pair-ho. Estic tan trasbalsada! Em penso que aquesta setmana és la pitjor de tota la meua vida. Em pensava que em casava amb un noi encantador i... —es va tapar el ulls amb la mà.

—Un moment —vaig dir en to seriós—. Si no vols que el denunciï, hauràs de pagar un preu.

Ella es va quedar mirant-me com si no es pogués creure el que li acabava de dir.

—El dia que em donin l'alta, m'hauràs de convidar a un caputxino. T'he de comentar quatre coses que no et vaig dir sobre Louis Armstrong.

RECORDS D'UN EXALUMNE DE POBLE (CURS 67-68)

Artur Bel

Érem a la tardor de 1967. Amb molta il·lusió, juntament amb tres companys del meu poble, Bítem, començàvem, passat el Pilar —per allò dels exàmens de setembre i els dels “lliures”—, el batxillerat, a l'Institut de Tortosa; llavors no calia dir-ne el nom: l'Institut era l'Institut.

Anar a Tortosa cada dia, conèixer nois —en aquells temps era impensable assistir a les classes amb les noies— d'altres pobles i de la mateixa Tortosa ens suposava obrir-nos a un món que en aquell moment se'ns feia, fins i tot, gran, a la vegada que ens despertava la curiositat pròpia d'una edat en què estàs disposat a experimentar-ho tot.

“Tindreu un munt de professors i professores”, ens deien els nois més grans que ja feia anys que hi estudiaven. Era tota una novetat, acostumats com estàvem a la monotonia de Don Vicente, mestre dels nois del nostre poble i, per cert, un gran professional molt interessat en els nostres progressos en el món de les lletres i els números. Passar de tindre tota la jornada escolar al mateix mestre, mesclats amb xiquets d'altres edats —des dels set fins als

ÍNDIX

Presentació	5
Quatre coses sobre Louis Armstrong <i>Xavier Aixendri</i>	7
Records d'un exalumne de poble <i>Artur Bel</i>	25
Trossos d'imatges sense veu <i>Zoraida Burgos</i>	35
La llibreta dels somnis <i>Laia Curto</i>	41
Faré que el temps voli o s'aturi <i>Núria Gas</i>	51
Roglets de memòria <i>Pili Ibàñez</i>	57
Sus sueños sangrientos <i>Margarita Martínez</i>	61

La balada de Jack Alcoverro i Wilson Panisello	
<i>Gustau Moreno</i>	77
Després de la mort	
<i>Manolita Nadal</i>	93
Camí dels Codonyers	
<i>Manel Ollé Albiol</i>	101
Díptic	
<i>Manuel Pérez Bonfill</i>	121
L'últim sopar	
<i>Santiago Pérez Carbó</i>	141